

המאוחדת
United Chassidei Ger

פרשת שמות תשפ"ג
~ שנה א' ג' תשפ"ג ~

מן הבאר

אמרות ופנינים, מוסרי חיים ולקחים, מבאר חפרוה שרים - רבוה"ק מגור, נבג"מ ובלחט"א

אמרות מבאר רבותינו הק'

והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול וגו' (ד טו).

שואל הרב"ק ה"שפתי צדיק" זי"ע: הנה האה"ח ח"כ בכמה מקומות מפרש והיה לשון שמחה ומה שמחה שייך כאן? ואולי הכוונה דהו"א מי שלא ירגיש התעוררות ואמונה באות הראשון ח"ו ידחה, על זה כתיב 'והיה' לשון שמחה, שיש תקוה ע"י האות השני, וכן אחר כך ע"י אות הדם, כי התוה"ק מהדרת שיתוקנו ישראל על ידה.

אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים: (ד טז).

אומר כ"ק אדמו"ר שליט"א: משרע"ה לא חפץ לומר לו [ליתרון] כי ה' נראה אליו, רק אמר אלכה וגו' ואראה, אך לאהרן הכהן אמר זאת, ויגד משה לאהרן את כל דברי ה' אשר שלחו ואת כל האותות אשר צוהו, נראה כי למי שלא היה צריך לידע לא סיפר, מה יש לכהן מדין לידע מזה, ואפשר כי גם בביתו לא סיפר מכל אלה, הוא חפץ שיהיה בצנעה, כי כל גאולת ישראל היא בצנעה.

ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו: (ד טז).

אומר הרבי ה"פני מנחם" זי"ע: פרעה חשב שהכל הפקר, עבור נגיעה קטנה שהיתה לו היה מוכן להחריב הכל ולשחוט ילדי ישראל, אולם יהודי צריך לדעת שיש יחידו של עולם במרום שמשגיח ורואה כל המעשים, ויהודי יכול לזכך ולהשלים עצמו, ההיפך מגוי.

ויאמר ה' אל משה עתה תראה וגו': (ד טז).

בחז"ל ולא במלחמת ל"א מלכים. אומר הרבי ה"פני מנחם" זי"ע: פשוט נראה שזה קפידא, אבל משמע שיתכן לפרש להיפך, איתפשטותא דמשה, שכוחו נשאר ואינו צריך לראות בעצמו, משה רבינו ביקש לראות עד היום האחרון וראה דור דור ודורשיו, אבל אין ביכולת כל המנהיגים לראות, כ"ק אאו"ל אמר שמשא רבינו שאל את הש"י למה הרעותה לעם הזה למה זה שלחתי, והכל מקושקש וכי לא ידע שזה לטובה אבל כעת הפירוש הוא שמשא רבינו הגם שהיה עניו הרי ידע שיש לו את כל המדרגות הללו וטען אם היית שולח אדם יותר קטן ממני, אדם שאינו יודע שזה לטובה עבור בני ישראל, היה מבקש על זה והייתם בטילה הגלות, אבל אני איני יכול לעשות כן לפי שאני יודע שאכן כך צריך להיות, שזוהי הדרך היחידה, וא"כ למה הרעותה לעם הזה, אף שאחר כך יהיה לטובה אבל כעת הם סובלים. (כ"ק אאו"ל אמר זאת קודם החורבן הגדול, קודם הצרות, כנראה שגם הוא ידע).

וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה: (ד טז).

כותב הרבי ה"לב שמחה" זי"ע: וחז"ל אמרו שפרעה דתן ואבירם והלשינו עליו, אילולי אלו רשעים לא יצא הדבר לעולם, שעמים פנים לתורה, וי"ל שהם כולם ידעו שפרעה מתיירא מאדם א' שיבא להושיע את ישראל מידם, לכן משראו שהרג את המצרי, ולא עוד אלא שאף מתערב ריבם, עלה בדעתם אולי הוא האיש המבוקש לפרעה ומיהרו לספר לאנשי המלכות והם הגידו תיכף לפרעה, ובאמת פרעה נתיירא שמא אכן זה האיש מושיען של ישראל, ע"כ מסרו לקוסטינר כמ"ש ברש"י מחז"ל, פרעה בעצמו מסרו, ואם לא למטעם זה הוא תמוה שהמלך עצמו יסור הנידון לתליה.

פקד פקדתי אתכם ואת העשוי לכם במצרים: (ד טז).

ה"שפת אמת" בליקוטים מביא את דברי בעל התוס' ב' במסורה, ואת העשוי לכם במצרים, ואידך 'כל הזהב העשוי למלאכה. וי"ל הרמז כי כל גלות מצרים היה שזודככו נפשות בני ישראל להיות כלי לשכון השכינה בתוכם, כמו זהב העשוי למלאכת המשכן כן העשוי לכם ממש שיתתקנו נפשותיכם במצרים לזכות להשראת השכינה בתוכם כנ"ל.

וראש הישיבה מגור שליט"א כתב לפרש המסורה, על פי מה שכתבו התוס' [פסחים קיז:]: שמעתי מהר"ם שיש במדרש לפי שבמצרים עבדו בהם בישראל בפרך, ופר"ך בא"ת ב"ש וגו', שהם מלאכות ארבעים חסר אחת, וכשנגאלו ממצרים והיה ע"ה השבת לשבות מאותם ל"ט מלאכות, ולכן שבת היא זכר ליציאת מצרים. וזהו פירוש המסורה 'כל הזהב למלאכה' הוא כנד 'העשוי לכם במצרים', כי במצרים עבדו בפרך אצל המצרים, אבל המלאכה במשכן היה צורך גבוה - וכנגדם ל"ט מלאכות של שבת, כי שבת קודש מסייעת לאדם לקשר ולהעלות כל המעשים לגבוה.

ושאלה אשה משכנתה וגו' כלי כסף וכלי זהב וגו': (ד כב).

בשם ה"יחידושי הרי"ם" זי"ע שאמר: האמת כי כל השפע רבה שנשפע למצרים היה בגלל ישראל, ממילא כשהגיע עת הגאולה שפקד ב"ה עמו לחירות נגאל עמם כל השפע שנתן בגללם, אך רצון התוה"ק שלא יעשה ישראל עיקר מן כסף וזהב, לכן קורא בלשון שאלה, כי כל היבוק מהתוה"ק עושה רושם וכשהכתוב קורא בלשון שאלה אין אדם מודבק בו כל כך, וגם ע"י ויכלו ישראל להמשיך עיקר השפע בחב"ד, שזוהו ממש עיקר אצלם.

שע"ז חיו הילדים, שכלי זה היה גזור מיד היארה תשליכוהו, ו"ש מדוע עשיתן הדבר הזה פי' שקיבלו עליהם ולא קיימו דבריהם כנ"ל, ולאשר רצו בטובת בני ישראל כל כך נתן להם הש"ת מדה במדה ויצא ממנה משרע"ה שנתגדלו כל בני ע"י כנ"ל.

ותרא אותו כי טוב היא: (ד כג). איתא במדרש [שמו"ר א כד]: תני רבי מאיר אומר טוב שמו וכו' אחרים אומרים שגולד כשהוא מהול וכו' ע"ש. ב"ליקוטי יהודה" מביא ששמע מהרבי ה"אמרי אמת" זי"ע שאמר לתרץ קושית התוס' [סוטה יב.]. הא אחרים הוא ר' מאיר, וכאן בלשון המדרש משמע שר"מ זה לא אחרים? ואמר, שאפשר שהוא דבר אחד, כי לכאורה קשה איך קראו אותו טוב, הלא לא נקרא טוב אלא דבר שנגמר, כמו שמצינו שלא כ' 'כי טוב' ביום שני רק ביום השלישי, מפני שאז נגמרה מלאכת המים. א"כ איך קראו לו טוב כשלא היה מהול ולא היה נגמר. אלא וודאי ששני המאמרים ר' מאיר אמרם, ר' מאיר אומר טוב שמו, כי אחרים אומרים [היינו ר' מאיר] שגולד כשהוא מהול, והיה נגמר לגמרי.

ותשלח את אמתה וגו': (ד כג).

ברש"י מחז"ל: את ידה שנשתרבה אמתה אמות הרבה, כותב הרבי ה"לב שמחה" זי"ע: זכורני בעת המלחמה כשהמצב כבר היה קשה מאד, ויהודים היו וקוקים לעזרה ולא היה ביכולת לסייע להם, אמר כ"ק אאמ"ז"ל שמתבית למדים שבכל מצב שהוא, גם כאשר היכולת לסייע נראה רחוק, נצרך להושיט יד ולנסות לסייע איש לרעהו, שהרי בתיה היתה רחוקה ממקום התיבה ומה הוה אמינא היה לה להגיע עם ידה עד לתיבה, אלא מכאן הלימוד שהאדם צריך לעשות כל אשר ביכולתו, ואחר כך מסייעין מן השמים, לא-ל גומר עלי.

ויצא ביום השני: (ד כג).

אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: אי' בשפת אמת כי הגאולה היה בב' בחינות להכות המצריים ולגאול את ישראל, וביום הראשון היה תיכף ויך את המצרי, ובודאי איש מצרי היה זה שכל כח המצריים היו תלויין בו, אבל ביום השני לזכות את ישראל לא היה בנקל וכו'. מצרי ל' מיצר, כולל כל המצרים, ובודאי לא ה' כוונת משה רבינו ע"ה להחוג המצרי הזה לבד, רק שכל המצריים לבני ישראל יקבלו ע"י זה מכה רבה, ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים, משרע"ה ביקש להביא השלום בין בני, אבל ראה כי זהו ענין קשה, למשה רבינו היה בנקל יותר להכניע קליפת מצרים מלעשות שלום בין ישראל, ושלא תהיה מחלוקת.

ותמלא הארץ אותם: (ד כג).

בליקוט שמעוני: שנתמלאו בתי טרטיאות וכו' בקרקסאות מהם וכו'. הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע אמר: מה שנדחק לפרש הפסוק שקאי על בתי טרטיאות וכו', כי הנה קשה כיון דכתב 'ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד' - ממילא ידענין שהיתה הארץ מלאה מהם, לכן מפרש ד'ותמלא הארץ אותם' קאי על בתי טרטיאות וכו'. וכענין 'ותמלא הארץ חמס'.

הבה נתחכמה לו וגו': (ד כג).

כותב הרבי ה"בית ישראל" זי"ע: ואולי הרמז הבה נתחכמה להביא חכמות חיצוניות בילדים תינוקות של בית רבן, נתחכמה לו, ולהיפך המילדות עזרו לילדים לילך בדרך השם, וג"כ נקראה חכמה לאה לייל. וזה הרמז על כל חיצוניות. כי זה מוזיק, וזה ותתצב אחותו מרחוק אמר לחכמה אחתי את כאשר הגיד כ"ק אאו"ל כשם שאחותך אסורה. רק לילך בדרך אמונה פשוטה. כאשר ראיתי בשם הבעש"ט אני פתי ומאמין דכתיב שומר פתאים ה'.

כן ירבה וכן יפרץ: (ד כג).

ברש"י: רוח הקודש אומרת כן, איתם אומרים 'פן ירבה', אוני אומר 'לן ירבה'. ראש הישיבה מגור שליט"א אמר בשם הרבי ה"בית ישראל" זי"ע שאמר: שכל עבודתו של יצר הרע היא לעורר ספיקות בלבו של אדם, ואחר כך ממילא האדם נופל ברשתו, וזה רוח הקודש פרעה פן ירבה, פן משמעו ספק, שרצה להכניס יפה לבם בטוח בה' שיכולים להתגבר על כוחות הרע, אבל רוח הקודש אומרת 'כן ירבה', כן משמעו ודאי, שלבני ישראל יש כח הוודאות, וחפץ ה' יצלה בידו.

[ויש לנו ללמוד ק"ו למדה טובה מרובה, מה אם מליוני נכרים נהו אחרי גוי שזעק לפניהם ככרוכיא סימנה נובבה 'כן אנחנו יכולים', הגם ששקר דיבר, והאמת שלא הוא ולא אנשי עצנו יכולים לעשות כלום, כ"ש וק"ו בן בנו של ק"ו, להבדיל מאליף הבללות ישראל עם קרובו יש בהם הכח וההרגשה: כן, אנחנו יכולים, שראוי להם להתעצם ולהתחזק בעבודת הש"ת].

ותחיינו את הילדים: (ד כג).

כותב ה"שפת אמת" זי"ע בליקוטים: נראה כי המילדות היו יכולין לפטור עצמם מלקבל על עצמם דבר זה מפרעה, ולהגיד שיעשה המלך דבר זה ע"י אנשי, אבל קיבלו על עצמם כדי שיסמוך עליהם והם יצילו את בני ישראל, ומסרו את עצמם לסכנה עבור בני ישראל. וז"ש 'ותחיינו'.

אכתביב לאתערכת

תבואה - שיגעון
פעם אחת אמר המלך לאהובו המשנה למלך:
- באשר אני חווה בכוכבים, ראיתי באיצטגנינות,
שהתבואה של השנה כל אוכליה יכנס בהם
השיגעון.

ובכן, תן עצה ידידי: מה נאכל השנה?
ענה ואמר המשנה למלך:
- אני זאת עצתי, אדוני המלך. תן צו להכין למעננו
תבואה של אשתקד די צרכנו, ולא נאכל כלל מיובל
השנה.

חזר ואמר המלך:
- אבל מה הועלת, חכם, בתקנתך? מה בצע שאנחנו
לכדנו נהיה צלולי-דעה וכל יתר הבריות משוגעים?
הרי הכל יאמרו שאנחנו המשוגעים ולא הם.
תאמר: נכין גם בשביל אחרים משל אשתקד - אין
אנו מספיקים.

- ובכן, מה עתך, אדוני המלך? - שאל המשנה
למלך.

ענה המלך ואמר:
- אני, ידידי אהובי, עצתי, אין לנו ברירה אלא לאכול
גם כן מן התבואה של השנה ולהיות משוגעים יחד
עם כל העולם.

אלא שרצוני כי שינוי ניבדל מיתר הבריות בזאת,
שבדע לפחות כי הננו משוגעים.

שאל המשנה למלך:
- ילמדני אדוני המלך כיצד נעשה זאת.

ענה המלך ואמר:
- לזאת יש לי עצה. בוא ונחקוק על מצחנו סימן של
שיגעון. וכל פעם שאתן עיני בך ואתה תיתן עינדך
בי, נדע לכל הפחות שאנחנו משוגעים.

סיפור מעשיה זו שסיפר הרה"ק רבי נחמן מברסלב
זי"ע, ממש כמשל נורא ואיום למתרחש כבר
שלוש שנים בקהל עדתנו חסידי גור.

זה למעלה משלוש שנים שמאכילים אותנו, את
נשותינו, את בנינו, ואת בנותינו, בתבואת השיגעון,
כפיירוד לבבות, השחתת המידות, מחלוקת, שנאת
חנם, ושנאת - ישראל.

לא רק בין אדם לחברו, אלא גם בין איש לאשתו,
בין אב לבנו,

ובאיצטלא מזויפת של חסידות, נקרעים לגזרים
משפחות שלמות, אבות ובנים, אחים ואחיות.

לא רק ההפך מדת יהודית ושלוחן ערוך, אלא גם
להיפך מטבע אנושי.

ואין פוצה פה ומצפצף.
לכן יזכר לטוב גליונכם המופלא המעורר לאהבת

ישראל לשלום ולמידות טובות, שלכל הפחות
מזכיר לנו כסימן מדי שבוע, כי משוגעים הננו, ולא
כך אנו אמורים לחיות.

ברכת רוב שלום בניך, למען אחי ורעי אדרבה נא שלום בך.

א.מ.מ. ערד

מעשה מרבוה"ק

גודל האמונה בברכת הצדיקים

סיפר הגאון מטשעבין זצ"ל:

כחיותו בפולין, סיפר, ישב פעם ב"ווארט" יחד עם הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע, שכבד בקריאת התנאים. כאשר קם ה"אמרי אמת" והחל לקרוא את התנאים, גילה כי שמותיהם של החתן והמחותן היו זהים. הפסיק הרבי את קריאת התנאים, התיישב ואמר כי אמנם עיקר צוואת רבי יהודה החסיד היא על "כלה וחמותה", אך נהגו להקפיד גם על שמות החתן והמחותן.

עם זאת, המשיך תוך כדי דיבור, אם כבר התכנסו יהודים לשמחת ה"ווארט", נהג כמקובל שיש לחתן ולכלה לקבל ברכה משלושה יהודים חשובים ואז לא יהיה בית מיוש. ובדברו, קם וברך את החתן שיזכה לבנין עדי עד ולדורות ישרים ומבורכים, והורה לו לגשת ולקבל את ברכת הגאון מטשעבין, ועוד גדול נוסף.

כך סיפר הגאון מטשעבין זצ"ל, אך שפיל לסיפא: "אחר המלחמה", הוסיף הגאון, "תהיתי מזה ארע להם לאותו חתן וכלה, האם אכן נתקיימה בהם ברכת צדיק והם שרדו את החורבן הנורא. טרחתי, התחקיתי וביררתי אודותיהם, ואכן נודע לי כי הם חיים וקיימים, וזכו לראות דורות ישרים ומבורכים. מברכת הרבי לא נפלה שיערה אחת ארצה".

מבאר החסידות

חשיבות השמחה סעודת מצוה

ישראל ונסתמו טענותיו של מלאך הסניגור מיכאל נגד דברי המקטרגים, עד שנענה ואמר כי

מעולם לא ראה אדם מישראל העובר עבירה והוא שמח בזה ועוד יעשה סעודה על זה, אדרבה אמרו חז"ל רשעים מלאים חרטה, וכואב לבו ונאנח על שנכשל אחרי פתווי היצר הרע, אבל אחרי שהגיע לידו איזו מצוה, כגון ברית מילה, ופדיון הבן וכדומה, עושה לזה סעודה ושש שמח בכל לבו על שזכה לעשות נחת רוח ליוצרו. והסכים היצר הרע המקטרג לטענת השר מיכאל, ועל ידי זה נתבטל הקטרוג מבני ישראל.

מסופר על הרה"ק רבי מאיר מפרישלאן זי"ע שפעם הגיע לברית מילה, וכאשר גמרו

להתעסק במצוה שאל מבעל הברית איה הסעודה לכבוד המצוה. ענה ואמר שהוא עני מרוד ואין לו כלום על צרכי הסעודה. הוציא הרה"ק מעות מכיסו ונתן לאבי הבן, וצוהו להכין סעודה גדולה לכבוד הברית מילה.

וכאשר נתישבו להסעודה ענה הרה"ק ואמר: אל תחשבו שמאיר"ל הוא זולל וסובא והוא צריך לאכול ולשתות ולכן צויתי להכין סעודה, אלא דפעם היה קטרוג גדול על בני

אל הבאר

ובענין זה שאומרים לנו וכו' אנו ברורים ובטוחים בעצמינו שאין זה דעת רבותינו ובטח שלא ניחא להם במעשים אלו.

אנו חוננו תמיד לעשה טוב, ולהרבות שלום בין איש לחברו, כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל, וכל אלו המחרחרי ריב זוהי אינה מחלוקת לשם שמים! ואין סופה להתקיים! ואיזה חכם הרואה את הנוול ובסוף המחלוקת תרגע, ואילו שעשו עוולות ומחלוקות שונות, עוד יתחרטו על מעשיהם, ואז זה כבר יהיה מאוחר, ולכן הבה נתפוס עצמינו עכשיו, ונקבל על עצמינו לומר שלום איש לחבירו, לשמוח בשמחת חבירו, וודאי בשמחות המשפחה, וזנכה לגאולה השלימה במהרה עם רבותינו בראשינו.

השלום וברחה ממחלוקת, כאשר הדברים מכוונים למאורעות השעה, למרות שבזמנים אלו אומרים לנו כי אדרבא, יש לעשות מחלוקת עם ... ועי' נאמר כל מחלוקת שהיא לשם שופה להתקיים, וא"כ כיצד אפשר להביא מדבריהם כאשר המסר המועבר לנו הוא בדיוק להיפך. וכו' וכדומה כל מיני הערות.

ועל זה אנו מרגישים מחויבות לענות, ראשית שבדיוק בשביל זה הוקם הארגון שלנו "גור המאחדות" לאפוקי ממחשבות וכיוונים אלו, ולאחד בין הקהילות גם אם להם דרכים שונות בעבודת השם או בדרך הלימוד.

בגליון של שבוע שעבר הבאנו מכתב שקיבלנו ממשגיח בישיבה:

שבחורים קיבלו על עצמם להתחזק בענין השלום והאחדות ולאור ההתעוררות לקחו ללקט ולאסוף מאמרים מרבוה"ק זי"ע ולהבדלחט"א מכ"ק האדמו"ר שליט"א בענין האחדות השלום והתרחקות ממחלוקת בדרכי נועם.

וב"ה קיבלנו המון תגובות מאנשים עם מאמרים וסיפורים יפים מאד (ובעזיה"ת נביאים בגליונות הבאים).

אבל חייבים אנו לציין שהיו כמה תגובות שנגעו לליבנו, אנשים שהעירו, כיצד ניתן לאסוף מאמרים במעלת

כנגד המברכים - ברכות מז"ט לבעלי השמחות בקהילתנו

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' יצחק מאיר גרין לאו"ט ומחותנו הרה"ח ר' שלום אברמזיץ לאו"ט לרגל נישואי ילדיהם שיחיו מאהלים ירידים - שטיבל' זייקוד - שטיבל' 43 - שטיבל' 55

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' אליעזר בוים לאו"ט לרגל הולדת נכדו אצל חתנו והרה"ח ר' שלמה פילאער לאו"ט מאהלים ירידים - שטיבל' 19-50 - שטיבל' בית עקב

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' ישראל נתן בוים לאו"ט לרגל הולדת בנו מאהלים יריד - שטיבל' 48 - שטיבל' פני מנחם זייקוד

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' בנימין מארקס לאו"ט לרגל נישואי בנו החתן משה הי"ו מאהלים יריד - שטיבל' רוזולט